

راهنمای عملی نهایشنامه نویسی

| انور گل‌گیرگ | علی‌اکبر علیزاد | نهایشنامه نویسی: نگارش خلاق (۱) |

| فهرست مطالب |

۱۱	مقدمه مترجم
۱۷	مقدمه نویسنده بر ترجمه فارسی
۲۳	مقدمه بر چاپ انگلیسی
۲۹	سپاسگزاری
۳۱	۱. آماده شدن و گرم کردن
۳۲	خاطره
۳۸	نگارش آنی
۴۷	ساختن شخصیت
۶۸	پیدا کردن داستان
۷۷	گفت‌وگو (دیالوگ)
۸۶	طرح
۹۴	تم
۹۸	مکان
۱۰۰	آخر کار
۱۰۱	زبان و تصویرپردازی

۲. تم ۱۰۵

تعیین دستور کار ۱۰۷

۳. مسأله ۱۱۳

حل مسأله ۱۱۵

مسأله در جهت تم ۱۳۰

۴. ساختن شخصیت ۱۳۵

خاص بودن شخصیت ۱۳۵

به حرکت واداشتن شخصیت‌ها ۱۶۵

نتیجه ۱۷۷

۵. پیدا کردن داستان ۱۸۱

تغییر ۱۸۳

زیرمتن ۱۹۲

ساختار ۱: انتقال اطلاعات ۲۰۵

ساختار ۲: چاشنی‌ها و بمب‌ها ۲۱۸

نتیجه‌گیری نهایی ۲۲۷

خلاصه ۲۳۸

۶. مکان ۲۴۱

مکان به عنوان شخصیت ۲۴۴

مکان به عنوان داستان - رویداد ۲۴۸

۷. صدای شخصی ۲۶۳

زبان در مقام موسیقی ۲۶۶

زبان به عنوان جوهر ۲۸۰

۲۹۱	زبان و احساس
۲۹۴	صدای شما زبان آن‌ها
۳۰۰	شعر روزمره
۳۰۳	تقلا برای بیانگری
۳۰۶	از واژه‌ها بر حذر باشید

۸. دستنویس دوم

۳۰۹	تصویر بزرگ
۳۱۰	کالبد شکافی متن
۳۱۷	تغییر دائم
۳۲۹	بنیادهای نمایشنامه
۳۳۲	چون یا اگر
۳۳۹	طرح فرعی
۳۴۳	شخصیت‌ها: اهداف
۳۴۴	شکل‌های صحنه
۳۴۶	شکل‌های داستان
۳۵۲	ژانر
۳۵۳	انواع داستان
۳۶۵	هایکو

۹. پروژه‌های اجرایی

۳۷۳	تمرین‌های درون پروژه
۳۷۳	پیوندزدن

ضمیمه الف: استفاده از این اثر در زمینه‌ای خاص

ضمیمه ب: هدایت فرایند

۱ | آماده‌شدن و گرم‌کردن |

بازیگران تمرین‌های خود را با گرم کردن صدا و بدن آغاز می‌کنند. این امر به آن‌ها کمک می‌کند بدن و ذهن خود را از تنش‌ها و آشفتگی‌های روزمره خلاص کنند، بر فضایی که در آن مستقر هستند متمرکز شوند و برای وظیفه‌ای که در پیش دارند آماده شوند. نویسندگان نیز به خط‌مشی‌هایی احتیاج دارند تا خودشان را از شر آشفتگی‌ها خلاص کنند و به مجرای باز میان ذهن، دست و صفحه کاغذ (یا مونی‌تور) دست پیدا کنند. این امر ممکن است شامل چند نوع فعالیت جسمانی باشد. یکی از دوستان من، که در خانه می‌نویسد ولی مجبور است کارش را از شستن ظرف مجزا کند، کارهای روزمره خانگی را انجام می‌دهد، سپس قدمی می‌زند و در نهایت «برای کار کردن آماده می‌شود». اگر خود من با یک گروه در حال کار باشم، عمدتاً با چند نوع فعالیت یا بازی فیزیکی کارم را شروع می‌کنم؛ حتی در این مواقع، در حالی که هنوز پای صفحه سفید (یا مونی‌تور) نشسته‌ایم و در انتظار واژه‌هایی به سر می‌بریم که از آمدن خودداری می‌کنند، چند نوع فعالیت نوشتاری اولیه می‌تواند مفید باشد. آنچه در پی می‌آید

مجموعه‌ای از تمرین‌هاست که برای تحریک «عضله نوشتن» طراحی شده‌اند. چند نمونه اول، تمرین‌های عمومی «گرم کردن» هستند. من سپس تمرین‌های «مقدماتی» را شروع می‌کنم که برای کاری که به طور مفصل در فصول بعدی با آن سروکار داریم مفیدند. می‌توانید این فصل را بر حسب نیازهای شخصی خود به طرق مختلف مورد استفاده قرار دهید؛ مثلاً:

- به عنوان الگویی برای دوره مقدماتی نمایشنامه‌نویسی؛
- به عنوان فهرست انتخاب‌هایی که بر مبنای آن می‌توان یک کارگاه منحصر به فرد را شکل داد؛
- به عنوان محرکی برای طرح‌ریزی و ابداع کار گروهی؛
- به عنوان دسته‌ای از تمرین‌های «آماده‌سازی»، وقتی که از قدم‌زدن صبحگاهی برگشته‌اید.

خاطره

نوشتن، شبیه هر کار دیگری، عملی مبتنی بر خاطره و حافظه است. این کار ضرورتاً به معنای ثبت زندگی و سرگذشت شخصی شما نیست، بلکه بیشتر تلاشی است برای تسخیر تأثرات در قالب کلمات؛ تأثراتی که از طریق جهان اطراف ما به ذهن راه می‌یابند. احساسی که این باران به من می‌دهد شبیه چیست؟ شیوه نامعمول آن زن برای بیان خودش چه بود؟ چه چیز باعث شد که امروز رفتن به سمت محل کار یا مدرسه با همه موارد مشابه دیگر فرق کند؟

تمرین ۱: قدم‌زدن

شرکت‌کنندگان: همه گروه‌ها، فردی (۱۰-۳۰ دقیقه)

۱. برای قدم‌زدن بیرون بروید. اطراف یک ساختمان، اطراف یک

پارک، یا اگر در مدرسه هستید، اطراف حیاط یا زمین بازی. در مورد آنچه که می‌بینید و می‌شنوید هوشیار باشید. نسبت به فضایی که بدن شما در آن حرکت می‌کند، طریقی که نفس می‌کشید، زمینی که زیر پای شماست و هوای اطرافتان آگاه و هوشیار باشید. چه چیزی می‌بینید، می‌شنوید، یا احساس می‌کنید؟ واژه‌های درون سرتان را بشنوید. بگذارید عبارت‌ها به خودشان شکل دهند. بگذارید ضرباهنگ قدم‌زدن بر ضرباهنگ واژه‌هایی که در ذهن شماست تأثیر بگذارد. اگر خواستید حرف بزنید، اجازه دهید اتفاق بیفتد.

۲. حال از قدم‌زدن برگردید.

۳. بنویسید:

- ده چیزی که دیدید.
- پنج صدایی که شنیدید.
- سه احساسی که تجربه کردید.
- یک سؤال بر مبنای آنچه که دیدید، شنیدید، یا احساس کردید.

تمرین ۲: درازکشیدن بر کف

شرکت‌کنندگان: همه گروه‌ها، فردی (۵-۱۰ دقیقه)

۱. در وضعیتی آرام و راحت بر کف اتاق دراز بکشید و چشمانتان را ببندید. به اصواتی که از بیرون ساختمان یا کلاس به گوش می‌رسد توجه کنید. بعد از یک دقیقه یا بیشتر، به اصوات داخل اتاق گوش کنید. در نهایت، به اصوات درون بدنتان گوش دهید. اجازه دهید حس شنوایی‌تان میان این فواصل در رفت‌وآمد